

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: SGS Search Ingenieursbureau B.V.
Contactpersoon: Dhr. J. Geerdink
Adres: Meerstraat 2
5473 AA Heeswijk
Tel: 0031 882 146 600
E-mail: Jeroen.Geerdink@sgs.com

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch
Adres: Waaier 64
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Auteur: ing. J. Koorevaar
Kwaliteitscontrole: K. den Hartogh MSc

Projectcode: SGVL1801
Status: Concept
Datum: 28-9-2018

Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt volgens de kwaliteitsnormen van het Netwerk Groene Bureaus. Dit netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. De deskundigen werkende bij Adviesbureau E.C.O. Logisch voldoen hierdoor aan de volgens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gestelde eisen.

Adviesbureau E.C.O Logisch is aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek	5
2.1	Vleermuizen	5
2.2	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	5
2.3	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	5
2.4	Winterverblijfplaatsen.....	5
2.5	Vliegroutes en foerageergebieden	5
2.6	Overzicht inventarisaties	5
3	Resultaten	7
3.1	Algemeen.....	7
3.2	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	7
3.3	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
3.4	Winterverblijfplaatsen.....	7
3.5	Vliegroutes en foerageergebieden	7
3.6	Belang projectgebied	7
4	Conclusie en aanbevelingen	8
4.1	Conclusie	8
4.2	Aanbevelingen t.a.v. de Wet natuurbescherming.....	8
	Bijlage 1: Kaart resultaten vleermuisonderzoek	9
	Bijlage 2: Foto's verblijfplaatsen vleermuizen.....	10

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De initiatiefnemer is voornemens bebouwing aan de 2^e Rosestraat en aan de Korte Stadionweg te slopen. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ingreep.

Uit de milieueffectrapportage is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor vleermuizen. In opdracht van SGS Search Ingenieursbureau B.V. is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het vleermuisonderzoek en aanbevelingen ten opzichte van de Wet natuurbescherming.

1.2 WETTELIJK KADER

Voor wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Het gaat om soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen deze nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de wet. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.

Ook kan er mogelijk middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten. De huidige gedragscodes zijn nog niet afgestemd op dan wel goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen met effecten op Europees beschermde soorten.

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.1 (vogels) en 3.5 (overige soortgroepen) van de Wet natuurbescherming.

Europees beschermde soorten - Overige soortgroepen (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per mogelijke functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2017¹.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt standaard met de Pettersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.6 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.2 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 15 mei - 15 juli 2018 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige twee rondes hebben 's avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang.

2.3 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In de periode 15 augustus - 15 september 2018 zijn twee inventarisaties van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. De inventarisaties zijn afgestemd op zwermgedrag van de te verwachten soorten, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

2.4 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 augustus – 10 september 2018 is het projectgebied onderzocht op zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes van twee uur vanaf middernacht. Hiervan is één ronde gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Tussen de twee inventarisaties is een tussenperiode van minimaal tien dagen gehanteerd. Er is geen in pandig onderzoek naar winterverblijfplaatsen uitgevoerd, omdat de bebouwing geen geschikte ruimtes bevat zoals zolders en kelders.

2.5 VLEGROUTES EN FOERAGEERGEBIEDEN

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Hierbij zijn de aanwezige vliegroutes en/of foerageergebieden op kaart ingetekend.

2.6 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het vleermuisonderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. J. Koorevaar, ing. M. Bouma, ing. M. van Enthoven en ing. R. Kraaijeveld.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
23-05-2018	21:30 – 23:45	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Geheel bewolkt, windkracht 2, 16 °C
24-05-2018	03:30 – 05:35	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 3, 15 °C
29-06-2018	22:00 – 00:15	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Onbewolkt, windkracht 3, 16 °C
02-08-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Zwermplaatsen	Half bewolkt, windkracht 2, 17 °C
18-08-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 17 °C
14-09-2018	05:15 – 07:15	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 3, 10 °C

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

De inventarisatie aan de 2e Rosestraat is in zijn geheel door één persoon uitgevoerd. De inventarisaties aan de Korte Stadionweg, zijn door twee deskundigen op het gebied van vleermuizen uitgevoerd, zodat het projectgebied overzichtelijk was.

3 RESULTATEN

3.1 ALGEMEEN

Het projectgebied is zeer sterk verlicht, waardoor het projectgebied in beperkte mate geschikt is voor vleermuizen. Alleen de gewone dwergvleermuis is waargenomen tijdens de inventarisaties. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.2 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn op beide deellocaties alleen individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Bij de 2e Rosestraat zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Bij de Korte Stadionweg is een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevindt zich achter een reclamepaneel aan de gevel van Koperslagerstraat 20 en wordt gebruikt door één individu van de gewone dwergvleermuis. In bijlage 2 is de locatie van de verblijfplaats fotografisch weergegeven.

3.3 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

Er zijn geen paarverblijven of zwermplaatsen aangetroffen in het projectgebied. Op beide deellocaties zijn alleen individuen van de gewone dwergvleermuis foeragerend of overvliegend waargenomen. Baltsterritoria zijn eveneens niet aangetroffen.

3.4 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

Massawinterverblijven van vleermuizen worden niet in het projectgebied verwacht. Middernachtzwermen bij potentiële winterverblijfplaatsen is niet waargenomen. Het is niet waarschijnlijk dat de aangetroffen zomerverblijfplaats wordt gebruikt als winterverblijfplaats, daar dit zomerverblijf zeer gevoelig is voor invloeden van het weer. Er kan echter niet worden uitgesloten dat tijdens zachte winters een enkel individu van de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de aangetroffen zomerverblijfplaats.

3.5 Vliegroutes en foerageergebieden

De gewone dwergvleermuis maakt in beperkte mate gebruik van de aanwezige groenstructuren als foerageergebied. Het betreft echter slechts enkele individuen die het projectgebied incidenteel aandoen. Duidelijke vliegroutes zijn niet waargenomen in of langs het projectgebied.

3.6 BELANG PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke functies zijn aangetroffen in het projectgebied.

Tabel 2: Beschermde functies vleermuizen

Wet natuurbescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie
Artikel 3.5, HR IV	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zomerverblijf Foyergebied

Het aangetroffen foerageergebied is voor de gewone dwergvleermuis van beperkt belang. Het is marginaal aanwezig in het projectgebied en wordt door enkele individuen van de gewone dwergvleermuis incidenteel gebruikt.

Het aangetroffen zomerverblijf is van groot belang voor het individuele dier. Voor de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is het zomerverblijf van beperkt belang. Het wordt door een enkel individu gebruikt en de soort komt algemeen voor in Rotterdam en omgeving.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

Binnen het projectgebied is een verblijfplaats van vleermuizen aangetroffen. Het betreft een zomerverblijf van een enkel individu van de gewone dwergvleermuis achter een reclamepaneel aan de gevel van Koperslagerstraat 20. Deze verblijfplaats is van beperkt belang voor de gunstige staat van instandhouding van de populatie van de gewone dwergvleermuis. De soort komt algemeen voor in Rotterdam en omgeving. Het projectgebied is sterk verlicht en er is weinig geschikt foerageergebied aanwezig. Hierdoor is het projectgebied van beperkt belang.

De aangetroffen verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is beschermd. Dit betekent dat wanneer deze als gevolg van de werkzaamheden verloren gaat, een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Gezien de bebouwing waar zich de verblijfplaats bevindt gesloopt zal worden, dient deze ontheffing aangevraagd te worden.

4.2 AANBEVELINGEN T.A.V. DE WET NATUURBESCHERMING

Voor het verkrijgen van ontheffing van de Wet natuurbescherming, dienen mitigerende maatregelen opgenomen te worden in een activiteitenplan. Deze mitigerende maatregelen moeten tenminste omvatten:

- Voorafgaand aan de sloop het plaatsen van vier tijdelijke zomerverblijfplaatsen binnen een straal van maximaal 200m van de huidige verblijfplaats;
- Het slopen van de bebouwing vindt plaats buiten de gevoelige periode voor vleermuizen, bij voorkeur september – oktober;
- In de nieuwe situatie worden ten minste vier verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in de nieuwbouw geïntegreerd;
- Bij inrichting van het projectgebied wordt middels groenstroken en verlichtingsplan rekening gehouden met het gebruik van het gebied door vleermuizen.

Deze maatregelen dienen opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol.

Bijlage 2: Foto's verblijfplaatsen vleermuizen

Foto 1: Verblijfplaats gewone dwergvleermuis Koperslagerstraat 20